

Джерело: <https://www.schoollife.org.ua/uzagalnennya-i-systematyzatsiya-znan-z-temy-l-i-glibov-zagadky-prysliv-ya-ta-prykazky-5-klas-ukrayinska-literatura/>

Узагальнення і систематизація знань з теми «Л. І. Глібов. Загадки. Прислів'я та приказки»

Мета: узагальнити та систематизувати знання учнів про прислів'я та приказки, загадки; формувати почуття гордості за кмітливість та мудрість нашого народу; добиватися осмислення значення в сучасному світі цих якостей; розвивати увагу до лексики власних суджень.

Обладнання: загадки, прислів'я та приказки народів світу.

Тип уроку: урок-звіт.

Для мене слово мудрості дорожче від золота.

Демокріт

Немає мудріших, ніж народ, учителів,
У нього кожне слово — це перлина.

М. Рильський

ХІД УРОКУ

I. Оголошення теми та мети

II. Робота над узагальненням та систематизацією знань

1. Проблемна ситуація.

Діти, як ви розумієте вислів дослідника В. П. Анікіна: «Прислів'я гніваються, печаляться, сміються, беруть на кпини, веселяться, плачуть, зітхають, стогнуть, кричать, жартують, дотинають, лякають, остерігають, вчать, обурюються — словом, відображають стільки ж почуттів, скільки їх у народу — творця прислів'їв».

2. Літературний диктант.

- Усна народна творчість — це ...
 - «Фольклор» у перекладі з англійської означає — ...
 - Художня усна розповідь фантастичного характеру — ...
 - Короткий влучний вислів, який уміщує в собі оцінку події, — ...
 - Поширений образний вислів, що не виражає закінченої думки, — ...
- ...
- Невеликий твір, у якому в прихованій формі описується предмет, котрий слід назвати, — ...
 - Невеликий ліричний твір, що поєднує поетичний текст і мелодію, — ...

3. Евристична бесіда.

- Що таке прислів'я, приказка, загадка?
- Чим відрізняється прислів'я від приказки?
- Розкажіть, як виникли прислів'я, приказки, загадки?
- Чого навчають нас прислів'я та приказки?
- Як ви вважаєте, чому прислів'я та приказки називають народною мудрістю?
- Навіщо людям сьогодні потрібні прислів'я, приказки та загадки?
- Наведіть приклади малих фольклорних жанрів, які вживаються у вашій родині?
- Чому ми любимо відгадувати загадки?
- Які якості в людині розвивають загадки?

4. Гра «Ерудит» (відгадати загадки)

- Коло вуха завірюха, а у вусі ярмарок. (Бджола)
- Що йде вперед і не вертається? (Сонце)
- Хто співає, свище й плаче, а ніхто його не бачить? (Вітер)
- Під землею птиця кубло звилала і яєць нанесла. (Картопля)
- Червоний колір, а винний смак, кам'яне серце. Чому це так? (Вишня)

- Прозорий мов скло, а не вставиш у вікно? (Лід)
- Зайде в дім не — виженеш, прийде час — сам вийде. (Промінь сонця)

5. Гра «Мікрофон». Читання прислів'їв напам'ять ланцюжком.

6. Літературне лото «Коштовні перлини».

Завдання: скласти прислів'я з окремих частин.

Добра справа —а людина ім'я Російське

Сокіл шанує свої крила... ..сама себе хвалить Японське

Добро —дорожче від найбільшого багатства Японське

Одна мудра книга —зворотний бік зла Перське

Коли робиш добро... ..з поганого серця виходить Шведське

Хто не хоче працювати у спеку-не оглядайся Норвезьке

Слід берегтися того... ..щастя приходить Латинське

Погане слово... ..голодуватиме у холод Болгарське

В дім, де сміються... ..хто вже один раз збрехав Японське

7. Дослідницька робота: до прислів'їв народів світу знайти відповідні українські.

8. Вікторина.

З якої загадки Л. Глібова взято уривок?

1) «Постихали співи й жарти у дворі моім. Золотої тарілочки стало жаль усім». («Котилася тарілочка»)

2) «У макітрі скакав, Недовго нажився, У дірку скотився, Круть-верть — та й пропав». («Химерний, маленький»)

3) «Рівна, сестро милая, нам доля з тобою,— Обізвався братечок десь за бороною». («Хто сестра і брат?»)

4) «Стій миш! Слава не брехуха,— Обізвалась джеркотуха». («Хто розмовляє?»)

9. Творче завдання.

Яке прислів'я або приказку згадаєте, якщо:

1) довго не могли розв'язати задачу, а разом з товаришем зробили це швидко;

2) старші радять вам спочатку все обміркувати, а потім приймати рішення;

3) один із ваших друзів перший впорався із завданням, але виконав його неправильно.

10. Літературний аукціон. Учитель показує різноманітні предмети, а учні повинні дібрати до них прислів'я.

Слова: книга, перо, хліб, гроші. Матеріал для літературного аукціону:

1) Книга: Книга вчить, як на світі жить.

Не на користь книжку читать, коли вершки лиш хапать.

2) Перо: Страшне перо не в гусака, а в дурака.

Не пером пишуть, а умом. Що написано пером не вивезеш і волом.

3) Хліб:

Голодній кумі хліб на умі.

Хліб та вода — бідного їда.

Зима без снігу — літо без хліба.

4) Гроші:

Бідна душа без гроша.

Багатому і чорт гроші носить.

Хоч у голові пусто, аби грошей густо.

III. Конкурс юних художників

Протягом п'яти хвилин відобразити на малюнках одне з прислів'їв:

- За двома зайцями поженешся, жодного не спіймаєш.
- Без труда не буде і плота.

- Діло майстра величає.
- Поспішиш — людей насмішиш.

IV. Підсумок уроку

V. Домашнє завдання

Розкрити зміст прислів'я: «Свій край — як рай, чужа країна — як домовина».